

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 758/2020
15.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милош Станковић, адвокат из ..., против туженог Друштво за производњу, унутрашњу и спољну трговину и промет услуга „ББ“ д.о.о. из ..., чији је пуномоћник Звонимир Милорадовић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2082/19 од 06.09.2019. године, у седници већа која је одржана дана 15.04.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2082/19 од 06.09.2019. године и пресуда Основног суда у Великој Плани П1 202/17 од 08.05.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П1 202/17 од 08.05.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду од 25.04.2017. године донето од стране туженог. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете због престанка радног односа без правног основа исплати износ од 245.128,00 динара са законском затезном каматом почев од 16.02.2018. године па до коначне исплате, те да за тужиљу обрачуна и уплати доприносе за обавезно социјално и пензијско осигурање за период у коме тужиља због незаконитог отказа није радила, односно од 29.05.2017. године до 15.02.2018. године, и то доприносе за обавезно социјално осигурање Републичком фонду социјалног осигурања-Филијали Смедерево, доприносе за пензијско осигурање Републичком фонду пензијског осигурања Београд-Филијала Смедерево, све у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења. Веће потраживање од траженог износа од 272.594,00 динара па до досуђеног износа од 254.128,00 динара одбијено је као неосновано. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 186.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана правноснажности пресуде па до исплате, у року од 8 дана под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2082/19 од 06.09.2019. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Великој Плани П1 202/17 од 08.05.2019. године и жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог да се обавезе тужила да плати туженом трошкове састава жалбе као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Из списка произилази да је тужила код туженог запослена од 01.08.2003. године на неодређено време, да је бивша супруга ВВ који је био сувласник туженог предузећа са оснивачким уделом од 70% и бивша снаха садашњег власника и директора туженог. Крајем 2016. године ВВ је пренео свој оснивачки капитал на свог оца ГГ. Брачна заједница између тужиле и ВВ је престала 2016. године, али је тужила наставила да ради у фирми, и то у парфимерији која је пословала у оквиру туженог привредног друштва. Тужила је била рачунопологач и власник парфимерије. Дана 29.05.2017. године тужили је отказан уговор о раду закључен 01.08.2003. године из разлога што је својом кривицом учинила две повреде радне обавезе прописане чланом 179. став 2. Закона о раду, које се огледају у несавесном и немарном извршавању радних обавеза, на тај начин што је у периоду од 01.01. до 13.04.2017. године као трговац-рачунопологач у парфимерији-продавници број .. у ... направила мањак у пословању ове продавнице у износу од 514.503,00 динара, затим је учинила и другу повреду дужности јер у периоду од 18.04.2017. године до 21.04.2017. године није извршила уплату готовинског пазара на пословни рачун „ББ“ д.о.о. за период од 07.04.2017. године до 12.04.2017. године у укупном износу од 84.437,00 динара, иако су то били задњи дани рока за уплату, већ је исти пазар више дана неовлашћено задржала код себе на начин којим је узроковала да „ББ“ д.о.о. начини порески прекршај кажњив по члану 3. став 1. Закона о обављању плаћања правних лица из члана 131. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, што је констатовано чланом првим изреке решења од 29.05.2017. године. Ставом другим изреке овог решења наведено је да туженој престаје радни однос са даном достављања решења. Ставом трећим изреке да ће зарада, накнада зараде и друга примања бити исплаћена најкасније у року од 30 дана од дана престанка радног односа. Ово решење је тужили достављено дана 30.05.2017. године препорученом пошљицом, истог дана је тужила одјављена са обавезног социјалног осигурања. Пре доношења решења о отказу тужили је уручено упозорење од 16.05.2017. године на које се она изјаснила дана 24.05.2017. године, оспоравајући наводе да је она као рачунопологач направила мањак у износу од 514.503,00 динара, као и наводе да није извршила уплату пазара на дан 20.04.2017. године у износу од 84.437,00 динара.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев за отказ уговора о раду од 25.04.2017. године са образложењем да за прву повреду није довољно да је до мањка дошло, већ да је иста повреда узрокована конкретном радњом тужиле, уз свест о недозвољености таквог понашања, а тужени, који је спровео ванредни попис и утврдио постојање мањка није утврдио да ли постоји конкретна одговорност тужиле за утврђени мањак, већ јој је једноставно приписао одговорност за мањак. У случају друге повреде која је тужилу стављена на терет, по образложењу првостепеног суда, тужени није доказао да је тужилу учинила повреду радне обавезе која се огледа у томе што у периоду од 18.04.2017. до 21.04.2017. године није уплатила готовински пазар на пословни рачун туженог који је у каси продавнице регистрован у периоду од 07.04.2017. до 12.04.2017. године у укупном износу од 84.437,00 динара, јер тужилу није имала намеру да не уплати пазар, већ је сведоку ДД дала попуњену уплатницу и новац за уплату пазара на дан пре извршеног пописа ради уплате. Сведок ДД није извршила уплату пазара јер је сутрадан парфимерија била затворена са обавештењем да више неће радити и да је она, по налогу тужиле, новац предала тужилиној мајци која ради у фризерском салону.

Другостепени суд је потврдио одлуку првостепеног суда, са образложењем да је првостепени суд правилно утврдио да тужени није доказао да је тужилу својим понашањем и својом кривицом учинила повреде радне обавезе које су јој стављене на терет. У вези прве повреде радне дужности тужени није доказао да је тужилу била свесна да својим поступцима, односно пословањем у парфимерији допринела да дође до настанка мањка, имајући у виду поремећене породичне односе јер је тужени породична фирма, те да је утврђено да је парфимерија нормално пословала пре њеног принудног затварања дана 13.04.2007. године, па без доказане намере или крајње непажње нема одговорности тужиле за насталу штету. Што се тиче друге повреде радне дужности, тужени није доказао да тужилу у периоду од 18.04.2017. до 21.04.2017. године својом кривицом није уплатила готовински пазар на пословни рачун туженог, већ из разлога што је запосленој ДД, којој је тужилу предала пазар ради уплате, био онемогућен улазак у радњу на дан када је требало да се изврши уплата, а да је тужилу због насталог стреса била на боловању од дана када је радња затворена и када је пазар требало да буде уплаћен. По закључењу боловања пазар је уплаћен на рачун туженог те је тако тужилу извршила наведену обавезу.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, не може се прихватити закључак нижестепених судова да у току поступка тужени није доказао да је тужилу својим понашањем и својом кривицом учинила повреде радне обавезе које су јој стављене на терет.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду је прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе. Под појмом несавесног извршавања радних дужности и обавеза подразумева се свако одступање од редовног и уобичајеног поступања при извршавању радних задатака, ако је у нескладу са постојећим

стандардима "доброг привредника". Дакле, услови за отказ уговора о раду, према овој одредби су: пропуст у раду и постојање кривице запосленог за учињену повреду.

У вези прве повреде радне обавеза, сама тужилца саслушана пред првостепеним судом изјавила је да је мањак од 514.503,00 динара постојао, али да је пренет из претходног периода, да је 2016. године постојао мањак у износу од 1.100.000,00 динара, док је сведок ГГ, директор туженог, изјавио да је мањак из 2015. и 2016. године који је направила тужилца толерисан, да је тужени преузео мањак и платио, као и да је платио порез на тај мањак, те да је то радио због тога што је тужени породична фирма и што је тужилца била супруга његовог сина, тадашњег власника фирме са 70% капитала.

У вези друге повреде радне обавезе, која је тужилци стављена на терет, по налажењу нижестепених судова тужени није доказао да је тужилца учинила повреду радне обавезе која се огледа у томе да је у периоду од 18.04.2017. до 21.04.2017. године није уплатила готовински пазар на пословни рачун туженог који је у каси продавнице регистрован у периоду од 07.04.2017. године до 12.04.2017. године у укупном износу од 84.437,00 динара, из разлога што су сведоци ДД и ЋЋ пред судом изјавили да је тужилца попуњену уплатницу и новац за уплату пазара на дан пре извршеног пописа ради уплате дала сведокињи ДД, али да она није извршила уплату пазара наводећи, саслушана пред судом, да је по налогу тужилце тај новац предала тужилциној мајци која ради у фризерском салону, па су нижестепени судови закључили да готовински пазар на пословни рачун туженог није уплаћен из разлога што тужилца почев од 13.04.2017. године није имала приступ у продавницу а од 14.04.2017. године била на боловању због стреса, што је по налажењу нижестепених судова извињавајући разлог.

Пошто првостепени суд, у смислу одредбе члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, а имајући у виду исказе сведока ГГ и ДД, у поновном поступку да оцени да ли постоји кривица тужилце за учињене повреде радне обавезе и несавесно и немарно извршење радних обавеза, односно да ли у понашању тужилце постоји одступање од редовног и уобичајеног поступања при извршењу радних задатака у складу са стандардима „доброг привредника“, те да ли је такво понашање тужилце супротно понашању иоле пажљивог човека и привредника, да би се могло приписати кривици или намери или крајњој непажњи у извршавању радних обавеза од стране тужилце.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић